

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

A6-0503/2007

11.12.2007

VERSLAG

over een EU-strategie voor Centraal-Azië
(2007/2102(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Cem Özdemir

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
ADVIES VAN DE COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	22
ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNATIONALE HANDEL	26
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE.....	31

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over een EU-strategie voor Centraal-Azië (2007/2102(INI))

Het Europees Parlement,

- onder verwijzing naar zijn voorgaande resoluties over Centraal-Azië, in het bijzonder die van 26 oktober over Oezbekistan¹, van 12 mei 2005 over Kirgizstan² en van 16 maart 2006 over Kazachstan³,
- onder verwijzing naar de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten (PSO) die zijn gesloten tussen de EU en Oezbekistan, de Kirgizische Republiek en Kazachstan, die alle sinds 1999 van kracht zijn, naar de Interim-overeenkomst betreffende de handel en aanverwante zaken tussen de EU en Tadzjikistan⁴, ondertekend op 11 oktober 2004, naar de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Tadzjikistan, die nog niet is geratificeerd, en naar het voorstel van de Commissie voor een Interim-overeenkomst betreffende de handel en aanverwante zaken tussen de EU en Turkmenistan,
- onder verwijzing naar de clausules over de mensenrechten in deze overeenkomsten,
- onder verwijzing naar de toezegging van de EU om de verwezenlijking van de VN-millenniumontwikkelingsdoelen te bevorderen en naar de Europese consensus over ontwikkeling,
- onder verwijzing naar het actieplan van de EU voor een energiebeleid in Europa (maart 2007) en naar de samenwerking op het gebied van energie tussen de EU, de kuststaten van de Zwarte Zee en de Kaspische zee en hun buurlanden,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 26 september over: "Naar een gemeenschappelijk Europees extern energiebeleid"⁵,
- onder verwijzing naar het initiatief van Baku voor de ontwikkeling van de samenwerking op energie- en transportgebied tussen de EU en de landen van de Zwarte Zee en de Kaspische zee,
- onder verwijzing naar de memoranda van overeenstemming die zijn gesloten met Azerbeidzjan en Kazachstan in het kader van de ontwikkeling van een buitenlands beleid ten behoeve van de energiebelangen van Europa,
- onder verwijzing naar de conclusies van de Raad, waaronder de conclusies over Oezbekistan van 23 mei, 13 juni, 18 juli, 3 oktober en 14 november 2005, 13 november

¹ PB C 313 E, 20.12.2006, blz. 466.

² PB C 92 E, 20.4.2006, blz. 390.

³ PB C 291 E, 30.11.2006, blz. 416.

⁴ PB L 340, 16.11.2004, blz. 2.

⁵ Aangenomen teksten, P6_TA(2007)0413.

2006 en 5 maart, 14 mei en 15 oktober 2007, en de conclusies over Centraal-Azië van 23 april 2007,

- onder verwijzing naar de sancties die door de EU zijn opgelegd aan Oezbekistan naar aanleiding van het bloedbad van Andizjan, die vervolgens zijn verlengd, en naar de gedeeltelijke opheffing en voorwaardelijke opschorting voor een periode van zes maanden van de visumsancties respectievelijk in mei en oktober 2007,
 - onder verwijzing naar het Europese initiatief voor democratie en de mensenrechten dat in 2003 is gelanceerd, met als doel de bevordering van de mensenrechten en de ondersteuning van een strafrechtelijke hervorming, de democratie, verbetering van het openbaar bestuur, vrijheid van de media, de rechtsstaat, veiligheidsstructuren (politie/gewapende troepen) en conflictpreventie,
 - onder verwijzing naar de trojkabijeenkomst van ministers van Buitenlandse zaken met Centraal-Azië, gehouden in Berlijn op 30 juni 2007, in aanwezigheid van de Speciale Vertegenwoordiger van de EU, de heer Morel, en de Portugese premier,
 - gelet op artikel 45 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken en de adviezen van de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de Commissie industrie, onderzoek en energie (A6-0503/2007),
- A. overwegende dat de vijf landen die samen Centraal-Azië worden genoemd (Kazachstan, de Kirgizische Republiek, Tadzjikistan, Turkmenistan en Oezbekistan) een geografische sleutelpositie innemen tussen Europa en Azië, en overwegende dat zij historisch en traditioneel een belangrijk ontmoetings- en knooppunt tussen de twee continenten zijn geweest,
- B. overwegende dat de EU aandringt op de noodzaak van, en duidelijk belang heeft bij een verbetering van de stabiliteit in heel Centraal-Azië en van het peil van de economische, democratische en menselijke ontwikkeling en de veiligheid, en dat zij haar toezeggingen inzake de mainstreaming van de mensenrechten in alle overeenkomsten met derde landen en de bevordering van de democratie steeds moet nakomen via een coherent beleid en inzet van de voor deze doeleinden meest geschikte middelen; overwegende dat dit haar geloofwaardigheid zal waarborgen en uiteindelijk zal bijdragen tot een steeds doeltreffender rol voor de Unie ten aanzien van de regio en daarbuiten,
- C. overwegende dat de hele wereld belang heeft bij stabiliteit in Centraal Azië daar een ernstig en aanhoudend instabiele situatie in een van de vijf landen rampzalige gevolgen kan hebben voor de gehele regio, en ook voor de EU en haar lidstaten velerlei effecten kan hebben,
- D. beseffend dat afhankelijkheid van invoer van onstabiele regio's en leveranciers risico's met zich meebrengt en dat er betrouwbare, toegankelijke en levensvatbare energiekanaalen moeten worden gecreëerd,
- E. overwegende dat de EU belang heeft bij veiligheid en stabiliteit en eerbiediging van de

mensenrechten en de rechtstaat in de landen van Centraal-Azië, aangezien strategische, politieke en economische ontwikkelingen en de toenemende transregionale uitdagingen in Centraal-Azië ook een directe of indirecte impact hebben op de belangen van de Europese Unie; overwegende dat de landen van Centraal-Azië, met hun belangrijke energiebronnen en hun inspanningen voor diversificatie onder handelspartners en aanvoerroutes, kunnen bijdragen aan het voldoen aan de behoefte van de Europese Unie aan een zekere energievoorziening en energieleveranties,

- F. overwegende dat er enerzijds sterke redenen zijn voor samenwerking onder de landen van de regio, maar dat er anderzijds een sterke weerstand bestaat tegen dergelijke ideeën en inspanningen, niet in het minst van de kant van de regering van de centraal gelegen - en verreweg de meest bevolkingsrijke - staat Oezbekistan,
- G. overwegende dat isolationisme doorgaans voortkomt uit een angstvallig streven om de interne controle te handhaven - extreme voorbeelden hiervan zijn Turkmenistan en Oezbekistan - en dat dit streven een gegeven is bij regimes die niet geïnteresseerd zijn in de steun van het volk om hun macht op te baseren,
- H. overwegende dat de vijf Centraal-Aziatische republieken ODA-ontvangende landen zijn, wat betekent dat de bijstand van de EU aan deze landen wordt beschouwd als ontwikkelingshulp,
- I. overwegende dat vanuit veiligheidsoverwegingen en andere belangen van de EU, alsmede op grond van haar waarden en steun voor de millenniumontwikkelingsdoelen, de harde levensomstandigheden en gebrek aan kansen voor veel mensen in deze deels zeer arme streek, de (schrapping) bedreigingen voor de menselijke veiligheid, die ook verband houden met de veiligheid in de buurlanden zoals Afghanistan, en de risico's van destabilisering en conflicten centraal moet staan in de politiek van de EU ten aanzien van Centraal Azië,
- J. overwegende dat de belangrijkste doelstelling van de ontwikkelingssamenwerking van de EU de uitroeiing van de armoede is in het kader van duurzame ontwikkeling, waarbij het ook gaat om de verwezenlijking van de millenniumontwikkelingsdoelen,
- K. overwegende dat de EU-hulp aan de regio grotendeels wordt verleend in de vorm van technische bijstand via het TACIS-programma, en overwegende dat evaluaties van de doeltreffendheid van TACIS gemengde resultaten laten zien,
- L. overwegende dat volgens artikel 25 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens het recht op gezondheid een mensenrecht is en dat universele toegang tot medische zorg van essentieel belang is voor de verwezenlijking van de millenniumontwikkelingsdoelen; overwegende dat de omstandigheden inzake de volksgezondheid in alle Centraal-Aziatische republieken zijn verslechterd na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie en dat de systemen van de gezondheidszorg zich in een crisis bevinden; overwegende dat de neveneffecten van epidemieën zoals HIV/AIDS en behandelingsresistente tuberculose op de lange duur een bedreiging vormen voor de EU; overwegende dat met de vogelgriepcrisis is bewezen dat dergelijke infectieziekte zich snel over Europa kunnen verspreiden; overwegende dat de sociale gevolgen van de crisis waarin de medische zorg zich bevindt hun algehele stabiliteit en

ontwikkelingsvooruitzichten ondermijnen, en implicaties hebben voor de Europese veiligheid,

- M. overwegende dat energie en water de belangrijkste kwesties zijn voor de menselijke veiligheid en de betrekkingen tussen de landen in de regio, in het bijzonder met betrekking tot de Kirgizische republiek, Tadzjikistan en Oezbekistan, en dat vermindering van de armoede van cruciaal belang is om de sociale instabiliteit terug te dringen,
- N. overwegende dat de EU er belang bij heeft meer olie en gas te importeren uit Centraal-Azië, bijvoorkeur langs nieuwe transportroutes, en een duidelijk en transparant kader voor energieproductie en -transport te scheppen, en dat de relevante landen in deze context Kazachstan en Turkmenistan zijn,
- O. overwegende dat de Centraal-Aziatische landen in verschillende mate over olie-, gas-, mineraalvoorraden of hydro-energiebronnen beschikken en de exploitatie van deze hulpbronnen de economische en sociale ontwikkeling een belangrijke steun in de rug zou geven; overwegende dat onder ongunstige voorwaarden negatieve neveneffecten zoals ernstige milieuverontreiniging, een verminderd concurrentievermogen van andere economische sectoren, een enorme kloof tussen arm en rijk, en grotere politieke en sociale spanningen kunnen ontstaan en zelfs zwaarder kunnen gaan wegen dan de positieve effecten (de zogenaamde "natural resources curse"),
- P. overwegende dat op 10 oktober 2007 vertegenwoordigers van Oekraïne, Polen, Azerbeidzjan en Georgië een bijeenkomst hebben gehouden in Litouwen om een nieuw olietransportnetwerk te bespreken, voor de aanvoer van ruwe olie uit de Kaspische zee via Baku en Odessa naar de Poolse haven Gdansk,
- Q. overwegende dat Rusland en China getracht hebben hun invloedssfeer in Centraal Azië uit te breiden via de Sjanghai Vijf, die China, Rusland, Kirgizstan, Kazachstan en Tadzjikistan verenigde in een forum voor het beheer van grensoverschrijdende kwesties, en die in 2001 werd opgevolgd door de Sjanghai Samenwerkingsorganisatie (SCO), die nu de grootste regionale organisatie van Centraal Azië is en ook Oezbekistan als volwaardig lid, en Pakistan, India, Iran en Mongolië als waarnemers omvat,
- R. overwegende dat een aantal verschillende landen van oudsher of meer recentelijk gevestigde belangen hebben in de regio; overwegende dat niet alle lidstaten beschikken over een ambassade in de regio; en overwegende dat er vaak sprake is van een gebrek aan coördinatie tussen de lidstaten met betrekking tot deze regio,
- S. overwegende dat met het vertrek van het Amerikaanse personeel en materiaal van de luchtmachtbasis van Karshi-Khanebad (K2) in Oezbekistan op 21 november 2005 de militaire faciliteiten van de VS in Centraal Azië gereduceerd zijn tot een basis in Manas, bij de Kirgizische hoofdstad Bisjkek,
- T. overwegende dat de politieke, economische, sociale en andere omstandigheden zeer verschillen tussen, maar ook binnen de landen van Centraal-Azië, en dat het daarom van essentieel belang is dat de EU haar beleid afstemt op die verschillen,
- U. overwegende dat de landen van Centraal-Azië zeer jonge staten zijn, en dat hun

staatkundige ontwikkeling en hun inspanningen om een politieke en economische overgang te maken hen in verschillende richtingen hebben gevoerd en zij in dit proces meer of minder afstand hebben genomen van het vroegere Sovjetsysteem; overwegende dat het van essentieel belang blijft om onderwerpen met betrekking tot het openbaar bestuur ter sprake te brengen, in geval van enkele landen omwille van de stabiliteit en veiligheid, en in geval van alle landen voor hun politieke, sociale en economische ontwikkeling,

- V. overwegende dat de EU haar zorg ook richt op de noodzaak om de drugshandel vanuit en door Centraal-Azië te stoppen, op de bestrijding van de georganiseerde misdaad, waaronder mensenhandel, en op het voorkomen van een verdere uitgroei van het terrorisme; overwegende dat in sommige gevallen de bestrijding van het terrorisme wordt gebruikt als dekmantel voor repressieve acties tegen mensen die de regering bekritisieren, mensenrechtenactivisten, religieuze bewegingen en reguliere zakenlieden; overwegende dat er redenen zijn om te geloven dat deze mensen ook het doelwit zijn in het kader van de veiligheidssamenwerking van Oezbekistan met zijn buurlanden; overwegende dat erkend is dat er een migratie van kinderarbeid gaande is die vraagt om nieuwe vormen van internationale en sociale partnerschappen waarbij alle belanghebbende partijen worden betrokken om dit probleem op een omvattende wijze op te lossen,
- W. overwegende dat de mensenrechtensituatie verschillend ligt in de diverse Centraal-Aziatische republieken en in het algemeen absoluut niet voldoet aan de normen van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), en overwegende dat Oezbekistan en Turkmenistan in het bijzonder de fundamentele rechten systematisch schenden en geen enkele vordering laten zien wat betreft democratische normen en pluralisme,
- X. overwegende dat de Centraal-Aziatische republieken nu parlementaire of presidentiële verkiezingen moeten organiseren, die door het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten van de OVSE als volledig vrij en eerlijk worden beoordeeld,
- Y. overwegende dat alle vijf landen van Centraal-Azië lidstaten van de OVSE zijn, en in dat kader uitgebreide verbintenissen zijn aangegaan met betrekking tot de fundamentele vrijheden, de democratie, eerbiediging van de mensenrechten en de rechtsstaat; overwegende dat de landen deze verbintenissen in meer of mindere mate nakomen;
- Z. overwegende dat Kazachstan gunstig afsteekt bij de meeste andere landen in de regio; overwegende dat uit de meest recente parlementaire verkiezingen van 18 augustus 2007 bleek dat ondanks enkele verbeteringen, ook dit land niet volledig zijn verbintenissen nakomt of voldoet aan de OVSE- en andere internationale normen voor democratische verkiezingen,
- Aa. overwegende dat het maatschappelijk middenveld bijzonder actief is in de meeste Centraal-Aziatische landen via een netwerk van plaatselijke NGO's en verenigingen, die moeten worden beschermd en gewaardeerd als de uitdrukking van de bereidheid van burgers om deel uit te maken van het democratiserings- en maatschappelijk proces in hun land,
- Ab. overwegende dat de vorderingen op politiek, economisch en sociaal gebied in de regio

effectief bereikt kunnen worden door de invoering van een werkelijk onafhankelijke rechtsspraak en een werkelijke bestrijding van de algemeen heersende corruptie,

- Ac. overwegende dat een van de beginselen waarop de EU is gegrondvest, de bescherming van de mensenrechten en vrijheden betreft, waaronder de vrijheid van meningsuiting en de bescherming van mensenrechtenactivisten,
- Ad. overwegende dat voorbeelden van massale repressie, corruptie en uitbuiting, het feit dat de mensen de grondrechten wordt ontzegd en zij geen kansen krijgen om hun levenssituatie te verbeteren, alsook het ontbreken van erkende kanalen om grieven te uiten en deel te nemen aan politieke processen, het risico vergroten dat extremisme en terrorisme zullen toenemen;
- Ae. overwegende dat in de meeste Centraal-Aziatische landen schendingen van de mensenrechten voorkomen, omdat er een adequaat rechtsapparaat ontbreekt, er restricties worden opgelegd aan oppositiepartijen en onafhankelijke burgerorganisaties, en er geen mediavrijheid is,
- Af. overwegende dat de EU sancties heeft opgelegd aan Oezbekistan na het bloedbad bij Andizjan in mei 2005, maar dat de Oezbeekse regering nog steeds een onafhankelijk internationaal onderzoek van de gebeurtenissen blokkeert en doorgaat met haar repressieve politiek, waaronder ook de vervolging van mensenrechtenactivisten; overwegende dat de Raad in oktober 2007 niettemin heeft besloten het visumverbod voor acht personen die direct verantwoordelijk waren voor het blinde gebruik van geweld in Andizjan op te schorten voor een periode van zes maanden; overwegende dat de Raad met deze opschorting de Oezbeekse autoriteiten tracht te stimuleren hun beleidskoers te wijzigen, en overwegende dat het verbod automatisch weer van kracht wordt in [april/mei] 2008 als er niet voldaan is aan een pakket voorwaarden die deel uitmaken van het besluit van de Raad,
- Ag. overwegende dat de regio uitermate geïnteresseerd is in samenwerking met de EU op het gebied van wetenschap, gezondheidszorg en onderwijs, en overwegende dat dergelijke samenwerking kan bijdragen aan intensivering van de contacten met het maatschappelijk middenveld en de verspreiding van de Europese waarden inzake democratie, de rechtstaat en de mensenrechten,
- Ah. overwegende dat Mongolië en Afghanistan een aantal kenmerken delen met de vijf belangrijkste Centraal-Aziatische landen, maar geen speciale aandacht krijgen in de strategienota van de Raad, terwijl zij wel onder verschillende EU-instrumenten vallen,
- Ai. overwegende dat door hun ligging vlakbij Afghanistan bepaalde landen waardevolle partners zijn geworden in de bestrijding van het terrorisme; overwegende dat de EU-lidstaten ook gebruik hebben gemaakt van luchthavens of het luchtruim in de regio; overwegende dat tegelijkertijd de inzet van de EU voor de bevordering van de mensenrechten in Centraal Azië in het algemeen en in bepaalde landen in het bijzonder teleurstellend zwak is geweest,
- Aj. overwegende dat Centraal Azië de doorvoerroute is voor 30% van de Afghaanse heroïne, die grotendeels bestemd is voor de Russische markt, hetgeen leidt tot georganiseerde

misdaad in verband met de drugshandel, tot corruptie, alsmede tot verslaving en daarmee verband houdende gezondheids- en sociale problemen, met belangrijke implicaties voor de stabiliteit van de regio,

Ak. overwegende dat Mongolië een gelijksoortige achtergrond deelt met die van de Centraal-Aziatische republieken, en historische, culturele en economische kenmerken heeft, alsmede een milieu- en energiebeleid die op consistente wijze in aanmerking moeten worden genomen in het kader van de EU-strategie voor Centraal-Azië,

1. is verheugd over de grotere aandacht van de EU voor Centraal Azië, die met name blijkt uit de goedkeuring van de strategie voor Centraal Azië; constateert niettemin dat projecten voor de vijf landen van de regio zeer traag van de grond komen;
2. is ervan overtuigd dat enerzijds de waarden die de EU moet bevorderen altijd dezelfde blijven maar dat anderzijds haar belangen, alsook de heersende omstandigheden en kansen in de vijf landen van de regio zeer uiteenlopen;
3. dringt aan op duidelijk omliggende doelstellingen en prioriteiten voor de betrekkingen van de EU met elk van de vijf landen, gebaseerd op een algemene analyse van de regio en de algemene reeks beleidsdoelstellingen die vervat zijn in de goedgekeurde EU-strategie;
4. wijst erop hoe belangrijk het is dat de EU een eerlijke en duurzame economische ontwikkeling bevordert in de regio, en haar steun geeft aan plaatselijke initiatieven voor economische ontwikkeling, alsmede aan hervormingen van de regelgeving voor het bedrijfsleven en de uitbanning van de armoede in het kader van duurzame ontwikkeling; benadrukt met betrekking tot de uitdaging van de terrorismebestrijding dat versterking van de samenwerking inzake veiligheid weliswaar belangrijk is maar dat elke aanpak ter bestrijding van radicalisering en extremisme waarin veiligheidseisen niet in balans zijn met mensenrechten en goed bestuur tot mislukken gedoemd is; is verheugd over de intensivering van het politiek overleg met de Centraal-Aziatische landen; verzoekt de Raad en de Commissie voorts goed bestuur, de mensenrechten, democratie en onderwijs te bevorderen, en te overwegen banden aan te knopen met alle soorten religieuze gemeenschappen in Centraal Azië; dringt er bij de Raad en de Commissie op aan ervoor te zorgen dat mensenrechtenkwesaties een zelfde gewicht krijgen als de voortvarende benadering van energie, veiligheid en handel;
5. is ervan overtuigd dat bepaalde vraagstukken slechts effectief kunnen worden aangepakt via een aanpak per regio, met regionale oplossingen (bijvoorbeeld op het gebied van terrorismebestrijding, uitroeiing van de mensenhandel, bestrijding van de drugshandel, waterbeheer), waarvoor ,eer regionale samenwerking nodig is; dringt er daarom bij de EU-instellingen op aan waar nodig technische hulp te geven, in het bijzonder door knowhow te verspreiden en als bemiddelaar op te treden bij de bevordering van de dialoog tussen de Centraal-Aziatische landen; wijst er echter op dat de landen van Centraal Azië verschillende niveaus van ontwikkeling hebben en grote culturele, politieke en economische verschillen; is daarom verheugd dat de Commissie en de Raad streven naar een beleid dat specifiek is per land en per regio bij de planning van de toekomstige partnerschaps- en samenwerkingsbetrekkingen;
6. dringt aan op een gedifferentieerd EU-beleid inzake de benadering van de landen van de

regio, gebaseerd in het bijzonder op de mensenrechtensituatie in elk land, de mate waarin de regering van elk land de OVSE-verbintenissen nakomt, de ontwikkelingsbehoeften en de inzet van elke regering om het welzijn van de burgers te verbeteren, hun huidige en potentiële belang voor de EU als partner in de handel, in samenwerking op het gebied van energie en op andere terreinen, en de dialoog over internationale kwesties, alsmede het vooruitzicht op succes van EU-maatregelen, met inbegrip van verschillende vormen van ondersteuning;

7. benadrukt het belang van grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder omdat daardoor gemeenschappelijke inspanningen om de mensenhandel en drugshandel te bestrijden efficiënter zullen zijn; dringt er daarom bij de EU-instellingen op aan waar nodig technische hulp te geven, in het bijzonder door knowhow te verspreiden en als bemiddelaar op te treden bij de bevordering van de dialoog tussen de Centraal-Aziatische landen;
8. benadrukt de noodzaak van een samenhangend EU-beleid voor Centraal-Azië en wijst er dan ook op dat de Strategie voor Centraal-Azië samenhang dient te vertonen met de Europese consensus inzake ontwikkeling¹; onderstreept tevens dat alle hulp die wordt verleend op grond van het financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking (Development Cooperation Instrument, DCI)² moet voldoen aan de overkoepelende doelstellingen daarvan, te weten armoedebestrijding en de verwezenlijking van de MDG's;
9. merkt op dat armoedebestrijding in de bijlage van de Strategie wordt omschreven als de voornaamste prioriteit van de bilaterale hulp van de Europese Gemeenschap voor de periode 2007-2013; roept de Commissie op het Parlement regelmatig gedetailleerde informatie te verstrekken over de manier waarop de bilaterale en regionale hulp verband houdt met de afzonderlijke MDG's en over de geplande begroting voor de sectoren gezondheidszorg en basisonderwijs;
10. benadrukt dat hervormingen van de sociale sector, de volksgezondheid, de voedselzekerheid, de bestrijding van corruptie en de nadruk op duurzame en eerlijke economische ontwikkeling cruciaal zijn voor de stabiliteit, veiligheid en welvaart op de lange termijn in de Centraal-Aziatische landen; is derhalve van mening dat het onderzoek naar de behoeften op nationaal en regionaal niveau de EU een uitgelezen kans biedt om aan zichtbaarheid en geloofwaardigheid te winnen in een open dialoog met alle betrokkenen, met inbegrip van het maatschappelijke middenveld, de parlementen en de plaatselijke bestuursinstanties;
11. meent dat aansluiting bij de Wereldhandelsorganisatie (WTO) een belangrijke mijlpaal is voor de economische stabiliteit van de regio, maar dat dit doel alleen kan worden bereikt door inachtneming van de internationale normen voor buitenlandse investeringen en door waarborging van een onafhankelijk rechtsapparaat;

¹ Gemeenschappelijke verklaring van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad, het Europees Parlement en de Commissie betreffende het ontwikkelingsbeleid van de Europese Unie: De Europese consensus - De Europese consensus inzake ontwikkeling (PB C 46 van 24.2.2006, blz. 1).

² Verordening (EG) nr. 1905/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 ter vaststelling van een financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking (PB L 378 van 27.12.2006, blz. 41).

12. verzoekt de Commissie en de Raad alle passende maatregelen te nemen ten einde een verdergaande integratie van Centraal-Azië in het internationale systeem voor handel en economie aan te moedigen, met name door middel van toetreding tot de WTO van de vier landen in de regio die nog geen lid zijn;
13. acht een grondige hervorming van het bank- en verzekeringswezen, de ontwikkeling van een efficiënt systeem voor microkredieten, een betere regelgeving van en toezicht op de bankactiviteiten, privatisering van staatsbanken en invoering van nationale financiële markten die werkelijk concurrerend zijn en open staan voor buitenlandse banken, essentiële voorwaarden voor de economische ontwikkeling van de landen van de regio;
14. is verheugd over het recente besluit van de Raad door middel waarvan de Europese Investeringsbank toestemming heeft gekregen om de kredietfaciliteiten in Centraal-Azië uit te breiden, in samenwerking met de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD) die in deze regio reeds actief is;
15. dringt er bij de Commissie op aan op coherente wijze alle beschikbare instrumenten in te zetten, van politiek overleg en communautaire beleidsmaatregelen (in het bijzonder met betrekking tot de handel, ontwikkeling, concurrentie, onderzoek en milieu) tot subsidies en leningen, waaronder ook leningen van de EIB, de EBRD en andere internationale financiële instellingen, met het oog op versnelde uitvoering van deze projecten;
16. moedigt de landen in de regio aan de directe buitenlandse investeringen beter te beschermen;
17. verzoekt de Commissie en de Raad alle mogelijke acties te ondernemen om een beter gebruik van het Stelsel van Algemene Preferenties door de landen van Centraal-Azië te bevorderen en om de ontwikkeling van de intraregionale handel te ondersteunen;
18. verzoekt de Commissie en de Raad de landen in de regio gespecialiseerde technische ondersteuning op economisch en administratief gebied te bieden, om de lokale overheidsstructuren te versterken, een efficiëntere en meer gevarieerde economische infrastructuur op te bouwen en de afzet van lokale producten op buitenlandse markten, met name in de Europese Unie, te verbeteren;
19. meent dat de strategie onvoldoende ambitieus is met betrekking tot de bilaterale samenwerking op het gebied van de mensenrechten, de rechtsstaat, goed bestuur en democratisering;
20. meent dat de EU bij de beoordeling van de mensenrechtensituatie bijzondere aandacht moet besteden aan het al of niet bestaan van een geloofwaardige inzet van de kant van de respectieve regering om die situatie te verbeteren - gericht op aantoonbare verbeteringen, het klimaat voor mensenrechtenactivisten en de mate van samenwerking met speciale VN-rapporteurs en VN-procedures, alsmede met andere relevante internationale instanties;
21. verzoekt in verband hiermee de Raad en de Commissie een consistent en verenigd front te blijven vormen inzake mensenrechtenkwesies en democratie, behoorlijk bestuur, de rechtstaat en mensenrechten integraal onderdeel van de strategie voor Centraal-Azië te maken, en duidelijke standaarden, indicatoren en streefdoelen te formuleren, in overleg

met de Centraal-Aziatische partnerlanden, zoals eerder gedaan is op andere terreinen van samenwerking; verzoekt de Raad en de Commissie speciale aandacht te besteden aan de vrijlating van politieke gevangenen en de onafhankelijkheid van de media;

22. veroordeelt de vervolging van mensenrechtenactivisten in Oezbekistan en Turkmenistan; dringt er bij de Raad en de Commissie op aan alles te doen om hun activiteiten en fysieke integriteit te beschermen, en roept de betreffende regeringen op onmiddellijk alle mensenrechtenactivisten die gevangen zitten of gedwongen worden vastgehouden in psychiatrische inrichtingen en/of om politieke redenen vrij te laten;
23. benadrukt dat de contacten van de EU met veiligheidsstructuren of steun voor veiligheidssamenwerking met zeer repressieve staten zover mogelijk gereduceerd moeten worden en dat dergelijke contacten altijd op transparante wijze moeten worden gevoerd;
24. verzoekt de Commissie en de lidstaten speciale assistentie te bieden bij de hervorming en verbetering van de rechtspraak in de regio om ervoor te zorgen dat de rechterlijke macht onafhankelijker en efficiënter kan functioneren, ook in de bestrijding van corruptie;
25. verzoekt de Raad en de Commissie nauw samen te werken met de Centraal-Aziatische landen bij de uitvoering van hervormingen van het onderwijs en te helpen de burger- en sociale rechten los te koppelen van onroerendgoedbezit door hervorming van het woonregistratiesysteem (waarin een persoon een woningregistratiestempel in zijn/haar paspoort krijgt als hij/zij zich als burger laat registreren);
26. is van mening dat de ontwikkeling en ondersteuning van echte burgerorganisaties een absolute voorwaarde voor vooruitgang is; betreurt de moeilijke situatie van de NGO's in sommige Centraal-Aziatische landen, die constant door regeringen gehinderd worden in hun activiteiten; benadrukt dat de EU het maatschappelijk middenveld moet blijven steunen, zowel door financiële steun te bieden als door meer zichtbaarheid te garanderen (door fora en raadpleging), hetgeen bijdraagt aan de opbouw van een participerende democratie; is van mening dat de EU burgerorganisaties moet beschouwen als partners bij de ontwikkeling van duurzame samenlevingen, maatschappelijke stabiliteit en bevordering van de waarden en normen van de EU;
27. merkt op dat het EU-beleid met betrekking tot Centraal-Azië dient te zijn gebaseerd op uitvoerige discussies en uitwisselingen met alle betrokken partijen; roept de EU daarom op een open politieke dialoog aan te gaan waarbij de parlementen, het maatschappelijk middenveld en de plaatselijke overheden worden betrokken bij de tenuitvoerlegging en follow-up van de Strategie en de programma's;
28. vestigt de aandacht op het wijdverspreide misbruik van vrouwen in een aantal regio's in Centraal Azië (bijvoorbeeld gedwongen huwelijken, vrouwenhandel voor seksuele uitbuiting, verkrachting) en dringt er bij de regeringen van de landen van Centraal Azië op aan de bestaande wetten uit te voeren om de rechten van de vrouw te beschermen, en bij de Commissie om adequate maatregelen op te nemen in ondersteuningsprogramma's;
29. roept de Centraal-Aziatische regeringen op de bestaande inzake de rechten van de vrouw aan te scherpen en de uitvoering hiervan te verbeteren; dringt er bij de Commissie met klem op aan projecten op het gebied van mensenrechten en democratie te blijven steunen,

met name projecten die betrekking hebben op de specifieke rol van de vrouw; dringt er bij de EU op aan de volledige tenuitvoerlegging van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen te steunen en dit te gebruiken als criterium bij de intensivering van de samenwerking; onderstreept dat de situatie van de vrouw in vele delen van Centraal-Azië verslechtert als gevolg van de ongelijke toegang tot onderwijs, gezondheidszorg en werk, en benadrukt dat het derde millenniumdoel, namelijk bevordering van de gelijkheid van mannen en vrouwen en versterking van de maatschappelijke weerbaarheid van vrouwen, als prioriteit moet worden opgenomen in aanverwante activiteiten van de EU;

30. verwelkomt de steun voor de tenuitvoerlegging van de normen en conventies voor behoorlijk werk van de Internationale Arbeidsorganisatie en benadrukt dat deze normen een integrale rol moeten spelen bij economische samenwerking, investeringen en handelsbetrekkingen; merkt op dat kinderarbeid nog steeds een reden voor ernstige bezorgdheid is, vooral in Tadzjikistan en Oezbekistan, en benadrukt de noodzaak van steun voor de tenuitvoerlegging van het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind;
31. vestigt de aandacht op het wijdverspreide gebruik van kinderarbeid in verschillende Centraal-Aziatische landen, vooral bij de katoenoogst, de tabaksteelt, het werk in de kolenmijnen en ambachtelijke sectoren, en roept de respectieve regeringen op bestaande maatregelen ter bestrijding hiervan beter uit te voeren, een consistent nationaal beleid inzake kinderarbeid uit te stippelen en hun volledige steun te geven aan en deel te nemen in projecten voor de uitbanning van kinderarbeid van internationale organisaties en NGO's; verzoekt de Commissie dringend een speciaal programma op dit gebied op te zetten in het kader van de ontwikkelingshulp;
32. dringt er bij de Commissie op aan actieve samenwerking inzake migratie te ontwikkelen die leidt naar een werkelijk participerend overleg, waarin de onderliggende oorzaken van migratie, aan de orde worden gesteld, via specifieke plaatselijke programma's voor economische ontwikkeling die bijvoorbeeld het gebrek aan economische perspectieven op het platteland aanpakken, om de effecten hiervan af te zwakken, zoals de groeiende armoede in de steden;
33. dringt er bij de Raad en de Commissie op aan volledig gebruik te maken van hun ervaringen en positieve praktijkvoorbeelden bij de bevordering van de bescherming van de mensenrechten voor migranten, in het bijzonder voor asielzoekers en vluchtelingen; veroordeelt de uitzetting van asielzoekers, en in het bijzonder Oezbeekse vluchtelingen, door de regeringen van Centraal-Aziatische landen, en verzoekt de Raad en de Commissie in samenwerking met het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor vluchtelingen (UNHCR) politieke vluchtelingen te beschermen en te steunen;
34. vestigt de aandacht op het feit dat een groot aantal Oejgoeren op verzoek van China uit Centraal-Azië zijn uitgeleverd aan China, waaruit de toenemende druk van China op de regeringen in de regio blijkt, en merkt op dat vluchtelingen een grote kans lopen op ernstige schending van de mensenrechten;
35. is van mening dat met het oog op de sterke toename in de regio van infectieziekten zoals HIV, de medische zorg en de volksgezondheid een sleutelprioriteit moet zijn voor de donorgemeenschap, waaronder ook de Commissie;

36. is sterk voorstander van EU-steun voor onderwijs en opleiding, met meer mogelijkheden voor Centraal-Aziatische studenten om in de EU te studeren en uitwisselingen met studenten van universiteiten in de EU;
37. wijst op de geopolitieke situatie van Centraal Azië en de groeiende belangstelling voor de regio van andere economische en politieke machten, zoals Rusland, de Verenigde Staten, China en Turkije; acht nauwe samenwerking met die landen met betrekking tot Centraal Azië daarom van groot belang, en wel op die terreinen waarop er gemeenschappelijke belangen zijn en geen knelpunten wat betreft de mensenrechten; dringt er bij de Raad en de Commissie op aan wegen te vinden om de coördinatie van afzonderlijke acties en beleidsmaatregelen van de EU-lidstaten in de regio te verbeteren, alsmede tussen de EU en andere betrokken landen; benadrukt in dit verband de sleutelrol van Turkije als een kandidaat-lidstaat van de EU in Centraal Azië en verzoekt de Raad en de Commissie maximaal profijt te trekken uit de historische, economische en culturele betrekkingen van Turkije met bepaalde landen van de regio, door deze kandidaat-lidstaat volledig te betrekken bij de ontwikkeling en de uitvoering van de strategie;
38. benadrukt het belang van verdere ontwikkeling van interregionale samenwerking, in het bijzonder met de landen van de Zwarte-Zeeregio;
39. betreurt het feit dat in de strategie van de Raad voor Centraal Azië Mongolië niet wordt genoemd als een van de landen die tezamen worden aangeduid als Centraal Azië (Kazachstan, de Kirgizische Republiek, Tadzjikistan, Turkmenistan en Oezbekistan), met name gezien de grote vorderingen die Mongolië heeft geboekt met de invoering van een staat die gebaseerd is op democratie, de mensenrechten en de rechtstaat in de regio; dringt er bij de Raad en de Commissie op aan een oplossing op EU-niveau te zoeken en een verklaring over de ontwikkeling in Mongolië voor te bereiden;
40. verzoekt de Raad en de Commissie dringend ervoor te zorgen dat alle sectoren van de samenleving in elk land betrokken worden bij het politiek overleg en het partnerschap met de EU, en een bredere scala van actoren bij haar beleid te betrekken, met name parlementen en burgerorganisaties;
41. is verheugd over de benoeming van een speciale EU-vertegenwoordiger voor Centraal-Azië, de heer Pierre Morel, en verzoekt de Raad zijn mandaat te versterken en zijn rol beter te definiëren, onder meer door hierin zijn bijdrage op te nemen aan een betere coördinatie van het beleid van de lidstaten in de regio;
42. dringt er bij de Commissie op aan onmiddellijk volwaardige delegaties op te zetten in alle landen van Centraal Azië waar de omstandigheden dat toelaten, aangezien een volledige aanwezigheid ter plaatse een voorwaarde is voor effectieve acties van de EU; neemt kennis van de plannen om in 2008 een volwaardige delegatie in Bishkek en Dushanbe op te zetten, waardoor de zichtbaarheid van de EU in de Kirgizische Republiek en Tadzjikistan zal worden vergoot en de samenwerking worden versterkt;
43. juicht het besluit van de Raad toe om de vooruitgang die is geboekt met de uitvoering van de strategie in juni 2008 en daarna tenminste om de twee jaar te evalueren; is van mening dat deze evaluatie de gelegenheid zal zijn om de strategie voor Centraal Azië nauwer te koppelen aan het Europees nabuurschapsbeleid (ENP);

Kazachstan

44. merkt op dat Kazachstan een centrale bondgenoot en strategische partner is in de bestrijding van het internationale terrorisme, de drugshandel en het religieus extremisme; onderkent de traditie van Kazachstan van een harmonieuze co-existentie van rassen en stammen in een land dat onderdak biedt aan meer dan 100 verschillende etnische groepen en 45 verschillende religies; dringt er bij de Raad en de Commissie op aan voorrang te geven aan steun voor de regering van Kazachstan alsmede aan het maatschappelijk middenveld, met het oog op de consolidering van de rechtsstaat en de verdere bevordering van democratische verkiezingen in de toekomst;
45. wijst op het belang van Kazachstan voor de handel in energie van de EU, als haar belangrijkste handelspartner in Centraal Azië; wijst op de ondertekening van een memorandum van overeenstemming, gericht op de bevordering van samenwerking met de EU met het oog op een zekere energievoorziening en industriële samenwerking; wijst in verband met het feit dat Kazachstan de derde grootste uraniumreserve ter wereld bezit, erop dat het memorandum is aangevuld met een akkoord over samenwerking op energiegebied en een verklaring over het vreedzaam gebruik van kernenergie door Euratom en de regering van de Republiek Kazachstan;
46. is ingenomen met het belang dat Kazachstan stelt in een nauwere samenwerking met de Europese Unie en erkent de wederzijdse betekenis van hechtere politieke en economische betrekkingen tussen de EU en Kazachstan; is van mening dat de EU haar beleid van positief engagement ten aanzien van Kazachstan moet voortzetten maar benadrukt dat de ontwikkelingen van deze betrekkingen tussen de EU en Kazachstan niet losgekoppeld kunnen worden van de inspanningen van Kazachstan om zijn internationale en OVSE-verplichtingen op het gebied van de mensenrechten en democratie na te komen;
47. wijst erop dat de jongste parlementaire verkiezingen, op 18 augustus 2007, ondanks een aantal verbeteringen niet voldeden aan de OVSE- en andere internationale normen; uit zijn bezorgdheid over het feit dat alle zetels in het parlement zijn ingenomen door de regerende partij die aanhanger is van de president, hetgeen leidt tot monopolisering van de macht van President Nazabayev en zijn aanhangers; roept de regering van Kazachstan op alle buitensporige beperkingen, zoals het onrealistische aantal leden (50.000) dat vereist is voor de vorming van een nieuwe partij, op de registratie van nieuwe politieke partijen af te schaffen; merkt op dat indien er geen significante vooruitgang wordt geboekt om te voldoen aan de democratische normen Kazachstan niet kan worden beschouwd als een land dat klaar is om het voorzitterschap van de OVSE op zich te nemen, en spoort Kazachstan aan de noodzakelijke verbeteringen door te voeren om zich met succes kandidaat te kunnen stellen; roept Kazachstan op te voldoen aan de OVSE-regels en aan zijn andere internationale verplichtingen, ook op het gebied van politiek pluralisme, kieswetten, transparantie, vrijheid voor de media en vrijheid van meningsuiting om in staat te zijn het voorzitterschap op zich te nemen;
48. dringt er bij de regering van Kazachstan op aan doortastender te zijn met de invoering van een democratisch institutioneel systeem en herinnert aan de constante vorderingen die sinds de onafhankelijkheidsverklaring in 1991 zijn gemaakt;
49. wijst op het ontbreken van enige persvrijheid en drukt zijn bezorgdheid uit over de

controle van de president over alle belangrijke media en de systematische vervolging van journalisten die tegenstander zijn van het regime; uit voorts zijn bezorgdheid over het nieuwe wetsontwerp inzake de media, die journalisten aansprakelijk stelt voor verspreiding van belasterende informatie en die de criminalisering van laster en belediging van de waardigheid van anderen aanscherpt, en op grond waarvan een proces kan worden aangespannen tegen elke journalist die informatie publiceert over het privé-leven van een openbaar figuur; merkt op dat de bestaande wetten voldoende bescherming bieden tegen onethische journalistiek;

50. is verheugd over de ondertekening door Kazachstan van het facultatieve protocol bij het VN-Verdrag tegen foltering, en dringt aan op snelle ratificatie en implementatie;

Kirgizische Republiek

51. meent dat alles in het werk moet worden gesteld om de kwetsbare democratische instellingen in de Kirgizische Republiek te consolideren en te steunen; gelooft dat dit land het potentieel heeft om een voorbeeld te worden voor alle andere Centraal-Aziatische landen op het gebied van democratie, mensenrechten en de rechtsstaat; verzoekt de Raad en de Commissie dit land meer steun te verlenen om te helpen ervoor te zorgen dat het de beloofde hervormingen in gang zet en tot een goed einde kan brengen;

52. steunt krachtig de vooruitgang die Kirgizstan heeft geboekt op het gebied van de pers- en mediavrijheid, alsook de inspanningen van politici en burgerorganisaties om constitutionele hervormingen in gang te zetten; roept de Kirgizische regering op de veiligheid van journalisten te waarborgen en verder te decentraliseren op politiek en begrotingsgebied;

53. geeft uiting aan zijn bezorgdheid over de mogelijkheid dat het nieuwe ontwerp voor een grondwet, waarover een referendum is gehouden op 21 oktober 2007, een significante verschuiving brengt in het machts-evenwicht; drukt zijn bezorgdheid uit over het feit dat de Kirgizische autoriteiten geen breed maatschappelijke discussie met alle groeperingen van de Kirgizische samenleving zijn aangegaan over deze gevoelige kwestie; dringt er bij de Kirgizische autoriteiten op aan de scheiding en het evenwicht der machten te behouden;

54. merkt op Kurmanbek Bakiyev, de president van de Kirgizische Republiek, het nationaal parlement heeft ontbonden en heeft aangedrongen op nieuwe verkiezingen dit jaar; verzoekt de EU in reactie hierop de Kirgizische Republiek te vragen de fundamentele democratische beginselen te eerbiedigen bij de uitvoering van deze verkiezingen;

Tadzjikistan

55. heeft indertijd de positieve ontwikkeling toegejuicht van een meerpartijensysteem voor deling van de macht in Tadzjikistan na de burgeroorlog die in 1997 werd beëindigd, maar merkt op dat het land sindsdien in een toestand van wankelende stabiliteit leeft, met een president die weliswaar ogenschijnlijk de werkelijke steun van het volk geniet maar toch systematisch alle oppositie heeft onderdrukt en de gedrukte media en televisie onder strikte controle heeft gehouden; betreurt de afwezigheid van een echte burgerorganisaties in het land, waardoor de toekomstige democratische ontwikkelingen worden ondermijnd, en benadrukt dat er verdere significante hervormingen en naleving van de mensenrechten

nodig zijn; dringt erop aan dat alle nodige maatregelen worden genomen ter naleving van het internationale Verdrag tegen foltering, in het bijzonder door functionarissen die verantwoordelijk zijn voor ontorende of onmenselijke behandeling voor het gerecht te brengen;

56. uit zijn bezorgdheid over het nieuwe voorstel voor een godsdienstwet die, na goedkeuring, beperkende bepalingen zal bevatten inzake de wettelijke status van religieuze gemeenschappen, in het bijzonder met betrekking tot het verkrijgen van de wettelijke status van niet-moslim gemeenschappen; merkt op dat verschillende bepalingen in deze wet in strijd zijn met de grondwet van Tadzjikistan en internationale rechtsnormen die Tadzjikistan heeft getekend; is ook bezorgd dat moskeeleiders zich moeten onderwerpen aan religieuze testen in Tadzjikistan en roept de regering van Tadzjikistan op de geloofsovertuigingen en het bestaan van religieuze minderheden te respecteren;
57. merkt op dat Tadzjikistan, dat geen natuurlijke hulpbronnen zoals olie en gas heeft, een van de 20 armste landen ter wereld is, en dat er zeer ernstige zorg bestaat over de uitbuiting van vrouwen en kinderen, in dit land en in Oezbekistan, in wat in feite een monoteelt van katoen is;
58. spoort die lidstaten die nog de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO) met Tadzjikistan moeten ratificeren, dit zo snel mogelijk te doen, daar onnodig uitstel een ontmoedigend en negatief signaal voor Tadzjikistan kunnen zijn; beoogt zelf in de nabije toekomst zijn goedkeuring aan de PSO te geven;
59. vestigt de aandacht op de aanwezigheid van niet-ontplofte clusterbommen in Tadzjikistan, dringt erop aan dat de kredieten om deze onschadelijk te maken worden verhoogd en benadrukt dat er een internationaal verdrag op het verbod van clusterbommen moet komen;
60. spoort de EU aan, gezien de rol van Tadzjikistan als doorvoerland voor drugs uit het aangrenzende Afghanistan, haar daaraan gerelateerde ondersteunende activiteiten in Tadzjikistan verder te versterken;

Turkmenistan

61. ziet het streven van de nieuwe president, de heer Berdymukhammedov, om grote hervormingen van het onderwijssysteem door te voeren, als een positief, zij nog steeds zeer beperkt, signaal van verandering; meent dat de EU terecht gehoor geeft aan de ontvankelijkheid van Turkmenistan voor samenwerking op dit gebied;
62. is verheugd over het besluit van President Berdymukhammedov amnestie te verlenen aan elf politieke gevangenen, die tot een lange gevangenisstraf waren veroordeeld vanwege de oppositie die zij voerden tegen het beleid van wijlen President Saparmurat Niyazov; moedigt verdere stappen aan die leiden tot de vrijlating van alle politieke gevangenen in het land;
63. benadrukt echter dat Turkmenistan vorderingen moet boeken op een aantal essentiële punten om de voorwaarden te scheppen waaronder de EU verder kan gaan met de Interim-overeenkomst, onder anderen door het Internationale Comité van het Rode Kruis vrij en

onbelemmerd toegang te bieden, alle politieke gevangenen en gewetensbezwaarde gevangenen vrij te laten, alle reisbelemmeringen van overheidswege op te heffen, en alle NGO's en mensenrechtenorganen ongehinderd hun werk te laten doen in het land;

64. vestigt de aandacht op de dringende noodzaak om de grimmige mensenrechtensituatie te verbeteren en dringt erop aan dat elke toekomstige ontwikkeling van de betrekkingen tussen de EU en Turkmenistan, waaronder ook de eventuele sluiting van de Interim-overeenkomst betreffende de handel en aanverwante zaken, en later een volledige partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst nauw gekoppeld moet zijn aan duidelijke bewijzen dat er een aanmerkelijke vooruitgang op dit terrein gaande is, en concrete tekenen dat dit proces zal doorgaan;
65. geeft uiting aan zijn ernstige bezorgdheid over de recente uitbraak in Turkmenistan van een epidemie van een griepachtige ziekte, die hoogstwaarschijnlijk verband houdt met de katoenteelt en -oogst; roept de Commissie op binnen het kader van de ontwikkelingshulp hulp te bieden aan het Turkmeense ministerie van Volksgezondheid om de aard van de ziekte en de oorzaken ervan nader te onderzoeken en de meest effectieve remedies te vinden; verzoekt de Commissie met klem de Centraal-Aziatische landen steun te bieden bij de vermindering van het gebruik van pesticiden in de katoenteelt en milieuvriendelijke technieken te introduceren;

Oezbekistan

66. verklaart nogmaals de sancties te steunen die de EU heeft opgelegd aan Oezbekistan na het bloedbad in Andizjan; betreurt het dat er slechts zeer beperkte vooruitgang is geboekt met betrekking tot de criteria voor evaluatie van de algemene ontwikkeling van de mensenrechtensituatie; neemt kennis van het besluit van de Raad van 15 oktober 2007 toe om het wapenembargo met 12 maanden en de visumbeperkingen voorwaardelijk op te heffen voor een eerste periode van 6 maanden; roept de Oezbeekse autoriteiten dringend op te profiteren van deze geboden kans om concrete stappen te nemen om de mensenrechten te verbeteren, zijn internationale verbintenissen op dit gebied na te komen en te voldoen aan de voorwaarden die de EU heeft gesteld;
67. steunt het op gang brengen van overleg over de mensenrechten tussen de EU en Oezbekistan; merkt op dat dit met grote problemen gepaard gaat, en benadrukt dat de verwachtingen realistisch moeten blijven; verwierpt elke poging om het louter bestaan van dit overleg als reden aan te voeren voor opheffing van de sancties en om de situatie zo af te schilderen alsof de mensenrechtenkwesaties nu goed worden behartigd; bevestigt nogmaals dat alleen resultaten tellen en onderstreept dat de Oezbeekse toezegging om ervoor te zorgen dat recht wordt gedaan en dat de schuldigen ter verantwoording worden geroepen een essentieel element is voor de verdere samenwerking met de EU;
68. dringt er bij de Commissie op aan concrete verplichtingen vast te stellen en efficiëntere controlemechanismen in te voeren, naast de toepassing van de mensenrechtenclausule en sancties van de EU, ten einde werkelijke verbeteringen te bewerkstelligen in de mensenrechtensituatie in Oezbekistan;
69. constateert, als een positieve stap naar hervorming van het strafrechtelijk systeem in Oezbekistan, de goedkeuring door het Oezbeekse parlement van de wetten inzake de

afschaffing van de doodstraf per 1 januari 2008 en de toestemming van gerechtshoven om arrestatiebevelen af te geven; roept de Oezbeekse regering op een officieel moratorium op de doodstraf te tekenen voordat de afschaffing van kracht wordt; dringt aan op een grondige herziening van het strafrechtelijk systeem die de tenuitvoerlegging van deze hervormingen effectief zou bevorderen;

70. dringt er bij de Oezbeekse regering op aan zich te houden aan de internationale rechtsnormen met betrekking tot de godsdienstvrijheid; geeft uiting aan zijn bezorgdheid over de het feit dat registratie onthouden wordt aan vreedzame religieuze groeperingen, die de openbare orde niet verstoren en geen bedreiging vormen voor de nationale veiligheid; roept de Oezbeekse regering op de vrijheid van godsdienst en vergadering van niet-geregistreerde gemeenschappen te erkennen, en op te houden met de criminalisering van hun activiteiten;

Ondersteuning van zwakke staten

71. dringt er bij de EU op aan haar toezegging na te komen om haar respons op moeilijke partnerschappen en zwakke staten te verbeteren en te helpen zwakke staten te voorkomen door regeringshervormingen, de rechtstaat, anti-corruptiemaatregelen en de ontwikkeling van levensvatbare overheidsinstellingen, zodat deze overheden in staat zijn een aantal basisfuncties te vervullen en te voldoen aan de behoeften van de burgers met betrekking tot onderwijs, gezondheidszorg en alle basisdiensten;
72. merkt op dat de EU heeft toegezegd steun te bieden voor rampenpreventie en -bestrijdingsplannen in landen die kwetsbaar zijn voor natuurrampen, klimaatsverandering, milieuverontreiniging en externe economische schokken; benadrukt daarom dat gezien de huidige situatie in de Centraal-Aziatische landen, deze toezeggingen betrokken moeten worden in de EU-strategie;

Milieu

73. merkt op dat grote delen van de regio rijk zijn aan natuurlijke hulpbronnen, die echter tientallen jaren lang zo industrieel geëxploiteerd en verwerkt zijn dat er ernstige milieuvervuiling is ontstaan, verontreinigde grond en dramatische slinking van rivieren en meren zoals het Aralmeer; is voldaan over het feit dat Kazachstan sinds de verklaring van zijn soevereiniteit in 1990 nucleaire proeven op zijn grondgebied heeft verboden, maar wijdt erop dat er gezamenlijke actie nodig is om het probleem van de slecht onderhouden opslag van radioactieve afval in de regio aan te pakken;
74. merkt op dat een groot deel van de regio een hoog aantal waterbronnen gebruikt voor irrigatie in de landbouw, maar niet op technisch verfijnde wijzen, en dat dit tot grote problemen leidt voor de rivieren, meren (zoals het Aralmeer) en verdere ontwikkeling, niet allen in de landbouwsector; beveelt derhalve aan dat nieuwe technieken en methoden worden ingevoerd om het waterbeheer in de landbouwsector te verbeteren, bijvoorbeeld door betere indamming van irrigatiekanalen;
75. is verheugd over de indrukwekkende inspanningen van de Kirgizische Republiek op het gebied van milieubescherming, met name de talloze bilaterale samenwerkingsprojecten waarbij het betrokken is, die grote voordelen voor de Kirgizische Republiek hebben;

76. steunt het voorstel om in Bisjkek een zogenaamde "academie voor water en energie" voor alle Centraal-Aziatische landen te vestigen met het doel adequaat en duurzaam watergebruik en de opwekking van hydro-energie te verwezenlijken, technologieoverdracht te verbeteren, de biodiversiteit te beschermen, en de landbouw- en irrigatietechnieken te verbeteren;
77. merkt op dat de enige in overvloed aanwezige grondstof van Tadzjikistan water is, en dat meer buitenlandse investeringen - aangezien milieuvriendelijke waterkrachtprojecten aanzienlijke kapitaalinvesteringen vergen - het land zouden helpen zijn economie te diversifiëren ter vervanging van de monoteelt van katoen, met de daarmee gepaard gaande milieu- en gezondheidskosten en kinderarbeid, en grotere voordelen op economisch, welzijns- en milieugebied zouden brengen; roept de regering van Tadzjikistan op zijn wetgevings- en fiscale kader en zijn overheidsbestuur te versterken, het gebrek aan een basisinfrastructuur te verhelpen en de omvangrijke corruptie aan te pakken, ten einde investeringen in het land te stimuleren;
78. moedigt aan tot een open en doeltreffend overleg met alle landen van Centraal Azië over milieu en een efficiënt gebruik van hulpbronnen, en dringt aan op praktische uitwerking hiervan;

Energie

79. acht het belangrijk dat de Europese Unie zich eensgezind uitlaat over het energiebeleid, gezien de aanwezigheid in de regio van projecten van het allergegrootste belang voor de Europese energievoorziening;
80. is van mening dat de samenwerking op het gebied van het extern energiebeleid van de EU van zeer grote betekenis is in het kader van de EU-strategie voor Centraal Azië; steunt daarom de inspanningen van de Europese Unie om gas- en olie-import uit de Kazachstan en Turkmenistan op te voeren en doorvoerroutes te diversifiëren; dring aan op actieve samenwerking op het gebied van energie tussen de Europese Unie en de regio, met name met de Kirgizische Republiek, Tadzjikistan, en zo mogelijk Oezbekistan, met het oog op de aanpak van de energieproblemen die van groot belang zijn voor hun immense behoeften in verband met de menselijke en economische ontwikkeling van deze landen, en van de problematische onderlinge betrekkingen en de preciaire zekerheid van energievoorziening;
81. meent dat verdere versterkte samenwerking tussen Centraal Azië en de Zwarte-Zeeregio op het gebied van energie en vervoer van essentieel belang is voor de verwezenlijking van bovengenoemde doelen van de EU; is van mening dat deze zich moet uitstrekken tot investeringen in de ontwikkeling van alternatieve energiebronnen, energie-efficiency en energiebesparingen, en nieuwe infrastructuren in de energiesector en modernisering van de bestaande infrastructuur; onderkent de leidende rol van Kazachstan op economisch gebied in Centraal Azië, waar de EU de belangrijkste handelspartner is, en Kazachstan een beleid van geavanceerde sociale, economische en politieke modernisering uitvoert;
82. meent dat de EU een verantwoordelijk en duurzaam gebruik van de natuurlijke hulpbronnen in de regio moet aanmoedigen, door bevordering van transparantie over de inkomsten via steun voor de deelname van de overheid en van NGO's in het Initiatief voor

transparantie in de winningindustrieën (EITI), waar dit relevant is;

83. dringt erop aan dat bijzondere aandacht wordt gegeven aan projecten met betrekking tot olie- en gasvelden en het distributiesysteem van Centraal Azië naar pijplijnen die verbonden zijn met de Europese Unie, inclusief toekomstige projecten zoals Nabucco;

0

0 0

84. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, de Speciale vertegenwoordiger van de EU voor Centraal Azië, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de OVSE, alsmede aan de presidenten, regeringen en parlementen van Kazachstan, de Kirgizische Republiek, Tadzjikistan, Turkmenistan en Oezbekistan.

6.11.2007

ADVIES VAN DE COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

aan de Commissie Buitenlandse zaken

inzake een EU-strategie voor Centraal-Azië
(2007/2102(INI))

Rapporteur voor advies: Josep Borrell Fontelles

SUGGESTIES

De Commissie Ontwikkelingssamenwerking verzoekt de ten principale bevoegde Commissie Buitenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. maakt zich zorgen over het feit dat de hoofdtekst van de EU-strategie voor Centraal-Azië (de "Strategie") het uitbannen van armoede en maatschappelijke integratie niet noemt als belangrijke prioriteiten, hoewel armoede in de meeste landen van Centraal-Azië nog steeds een groot probleem is; verzoekt daarom de Raad en de Commissie ervoor te zorgen dat de doelstellingen van armoedebestrijding en maatschappelijke ontwikkeling de noodzakelijke aandacht krijgen in de dialogen en samenwerkingsprogramma's;
2. maakt zich voorts zorgen over het feit dat volksgezondheid niet als een prioritaire kwestie in de strategie wordt genoemd, gezien de huidige crisis in de volksgezondheid en de verspreiding van besmettelijke ziekten als HIV/aids en tuberculose, die de algehele ontwikkeling in de regio bedreigen; onderstreept dat de EU adequate ondersteuning moet bieden voor de eerbiediging van seksuele en reproductieve rechten;
3. toont zich verheugd dat basisonderwijs als een terrein voor samenwerking in het kader van het Europees onderwijsinitiatief wordt vermeld en hoopt dat dit een echte prioriteit wordt, aangezien veel kinderen beperkte of geen toegang hebben tot onderwijs en Centraal-Azië de millenniumontwikkelingsdoelstelling (MDG) van het realiseren van universeel basisonderwijs waarschijnlijk niet zal halen;
4. is van oordeel dat de Strategie een tweesporenbenadering van gender in de regio dient te omvatten, door mainstreaming en specifieke maatregelen met betrekking tot gender en het versterken van de positie van vrouwen; steunt de volledige tenuitvoerlegging van het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen;

5. benadrukt de noodzaak van een samenhangend EU-beleid voor Centraal-Azië en wijst er dan ook op dat de Strategie voor Centraal-Azië samenhang dient te vertonen met de Europese consensus inzake ontwikkeling¹; onderstreept tevens dat alle hulp die wordt verleend op grond van het financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking (Development Cooperation Instrument, DCI)² moet voldoen aan de overkoepelende doelstellingen daarvan, te weten armoedebestrijding en de verwezenlijking van de MDG's;
6. merkt op dat armoedebestrijding in de bijlage van de Strategie wordt omschreven als de voornaamste prioriteit van de bilaterale hulp van de Europese Gemeenschap voor de periode 2007-2013; roept de Commissie op het Parlement regelmatig gedetailleerde informatie te verstrekken over de manier waarop de bilaterale en regionale hulp verband houdt met de afzonderlijke MDG's en over de geplande begroting voor de sectoren gezondheidszorg en basisonderwijs;
7. benadrukt dat energieprojecten die worden gefinancierd op grond van het DCI rechtstreeks van invloed moeten zijn op de armoedebestrijding en verzoekt de Commissie het Parlement tijdig en regelmatig te informeren over de effecten van deze projecten op de kansarmste bevolkingsgroepen in Centraal-Azië;
8. benadrukt tevens dat activiteiten op grond van het DCI op het gebied van migratie en grensbeheer gericht moeten zijn op de behoeften van de kwetsbaarste groepen en maatregelen voor de bescherming van migranten moeten omvatten;
9. is van mening dat in de Strategie de oorzaken van migratie moeten worden aangepakt, zoals het gebrek aan economische vooruitzichten, door specifieke plaatselijke programma's voor economische ontwikkeling te ondersteunen, met name in plattelandsgebieden;
10. merkt op dat het EU-beleid met betrekking tot Centraal-Azië dient te zijn gebaseerd op uitvoerige discussies en uitwisselingen met alle betrokken partijen; roept de EU daarom op een open politieke dialoog aan te gaan waarbij de parlementen, het maatschappelijk middenveld en de plaatselijke overheden worden betrokken bij de tenuitvoerlegging en follow-up van de Strategie en de programma's;
11. benadrukt dat de hulp en samenwerking van de EU tot stand moet komen volgens concrete criteria voor elk partnerland, ontwikkeld binnen het raamwerk van de toekomstige dialogen over mensenrechten en democratie;
12. verwelkomt de steun voor de tenuitvoerlegging van de normen en conventies voor fatsoenlijk werk van de Internationale Arbeidsorganisatie en benadrukt dat deze normen een integrale rol moeten spelen bij economische samenwerking, investeringen en

¹ Gemeenschappelijke verklaring van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad, het Europees Parlement en de Commissie betreffende het ontwikkelingsbeleid van de Europese Unie: De Europese consensus - De Europese consensus inzake ontwikkeling (PB C 46 van 24.2.2006, blz. 1).

² Verordening (EG) nr. 1905/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 ter vaststelling van een financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking (PB L 378 van 27.12.2006, blz. 41).

handelsbetrekkingen; merkt op dat kinderarbeid nog steeds een reden voor ernstige bezorgdheid is, vooral in Tadzjikistan en Oezbekistan, en benadrukt de noodzaak van steun voor de tenuitvoerlegging van het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind;

13. toont zich verheugd over de toezegging om de uitvoering van het initiatief inzake transparantie van winningindustrieën in Centraal-Azië te bevorderen met het oog op armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling; juicht tevens de geplande samenwerking toe ter bewerkstelling van de MDG's inzake toegang tot schoon drinkwater en adequate sanitaire voorzieningen in 2015.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	5.112007
Uitslag eindstemming	+: 13 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Margrete Auken, Thijs Berman, Josep Borrell Fontelles, Danutë Budreikaitë, Nirj Deva, Alain Hutchinson, Maria Martens, Luisa Morgantini, Pierre Schapira, Frithjof Schmidt
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s)	John Bowis, Manolis Mavrommatis, Anders Wijkman
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	

20.11.2007

ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNATIONALE HANDEL

aan de Commissie buitenlandse zaken

inzake de EU-strategie in Centraal-Azië
(2007/2102(INI))

Rapporteur voor advies: Cristiana Muscardini

SUGGESTIES

De Commissie internationale handel verzoekt de ten principale bevoegde Commissie buitenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. herinnert aan zijn constante verzoek aan de Raad om de clausule betreffende mensenrechten en democratie systematisch toe te passen in de betrekkingen met alle ondertekenaars van partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten (PSO's); verzoekt de Raad uit te leggen hoe hij van plan is deze clausule toe te passen ten aanzien van de landen van Centraal-Azië, waar partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten inmiddels van kracht zijn;
2. is ingenomen met het door het Comité van permanente vertegenwoordigers op 30 mei 2007 goedgekeurde document "De Europese Unie en Centraal-Azië: een strategie voor een nieuw partnerschap"; is van mening dat dit document een grote stap vooruit betekent in de ontwikkeling van nauwere economische en handelsbetrekkingen tussen de Europese Unie en de landen uit de regio; betreurt echter dat de communautaire initiatieven zo lang op zich hebben laten wachten en niet ambitieus genoeg zijn;
3. verzoekt de Commissie en de Raad alle passende maatregelen te nemen ten einde een verdergaande integratie van Centraal-Azië in het internationale systeem voor handel en economie aan te moedigen, met name door middel van toetreding tot de WTO van de vier landen in de regio die nog geen lid zijn; merkt op dat de Kirgizische Republiek al lid is van de WTO; verzoekt Turkmenistan het lidmaatschap van de WTO aan te vragen;
4. verzoekt de Commissie het geostrategische belang van de landen van Centraal-Azië te evalueren en te onderzoeken of er nog andere mogelijkheden zijn om de samenwerking met deze regio verder te ontwikkelen en zo bij te dragen aan een beter bedrijfsklimaat en grotere veiligheid van het gebied;

5. vestigt de aandacht op de geopolitieke situatie van Centraal-Azië en het groeiende belang van andere economische machten, zoals Rusland, de Verenigde Staten en China in dit gebied; acht het derhalve van het grootste belang om aan de samenwerking met Centraal-Azië hoge prioriteit te geven;
6. raadt tot diepgaander economische samenwerking tussen de landen van Centraal-Azië, wat harmonisatie met de normen en regelingen van de EU op het gebied van handel en economie zal vergemakkelijken; acht het van essentieel belang om de economische en handelsbetrekkingen tussen de landen van Centraal Azië en de EU uit te breiden, zowel bilateraal als multilateraal, wat een positieve uitwerking zal hebben op de wisselwerking tussen de twee partijen als geheel;
7. benadrukt dat de reële groei van het BBP in de Centraal-Aziatische landen zeer uiteenloopt; vestigt er de aandacht op dat in 2006 de reële groei van het BBP van Kazachstan 10,6% bedroeg, terwijl de reële groei van het BBP van de Kirgizische Republiek in 2006 slechts 2,7% bedroeg;
8. verzoekt de Commissie, middels sterke politieke steun en gerichte technische ondersteuning, de inspanningen van de landen in Centraal-Azië te ondersteunen die de administratieve en economische obstakels willen opheffen die een belemmering vormen voor hun toetreding tot de WTO;
9. is van mening dat de volledige naleving van de ILO-verdragen, internationale milieubeschermingsnormen en de regels van de WTO een essentiële voorwaarde vormt voor de duurzame economische ontwikkeling van deze landen, de diversificatie van hun economie en de bestrijding van de nog immer wijdverspreide armoede;
10. verzoekt de Commissie en de Raad aanvullende acties op te zetten en begeleidende maatregelen aan te nemen waarmee de Europese Unie haar economische en handelspositie kan verbeteren en de toegang voor Europese economische subjecten tot deze regio kan vergemakkelijken, en de samenwerking, met name tussen KMO's in Centraal-Aziatische landen en de EU-lidstaten, te vergemakkelijken en te bevorderen; benadrukt dat in dit verband verbeteringen in het investeringsklimaat ten gunste van actoren in de landen van het gebied in aanmerking moeten worden genomen;
11. is van oordeel dat handel, vervoer, energie, wetenschap en technologie, onderwijs en milieu belangrijke gebieden zijn voor samenwerking om de economische ontwikkeling en succesvolle integratie van het gebied in de toekomst veilig te stellen;
12. verzoekt de Commissie de Centraal-Aziatische landen te helpen hun land en burgers te informeren over de voordelen die het WTO-lidmaatschap voor hen heeft;
13. is van oordeel dat verbeteringen in de technologische ontwikkeling van het gebied, gebaseerd op natuurlijke hulpbronnen en de ondergrondse winning en verwerking daarvan, van cruciaal belang zijn; benadrukt de noodzaak om investeringen op het gebied van energie, metallurgie en landbouw te ondersteunen, wat verdere samenwerking en integratie zal bevorderen, en zo een veilig investeringsklimaat en de bescherming van intellectueel eigendom zal waarborgen;

14. stelt met bezorgdheid vast dat de PSO's die met de landen van Centraal-Azië zijn gesloten, en die reeds in werking zijn getreden, nog altijd niet tot de verwachte resultaten hebben geleid; verzoekt de landen die deze overeenkomsten nog niet hebben geratificeerd dit te doen en de hierin opgenomen economische en commerciële bepalingen volledig toe te passen; verlangt dat onverwijld wordt overgegaan tot afronding van de actieprogramma's voor Kirgizstan en Kazachstan en tot voorbereiding van programma's voor de drie overige landen in de regio zodra de situatie dit toelaat; verzoekt alle interimovereenkomsten die reeds zijn gesloten onverwijld te ratificeren;
15. is van mening dat nauwere samenwerking van de Centraal-Aziatische landen met de Europese en de wereldmarkt gesteund dient te worden door diversificatie van hun economieën en diversificatie van het onderlinge handelsverkeer, en niet alleen gericht dient te zijn op energie; wijst erop dat diversificatie van de export een essentiële factor is om ervoor te zorgen dat de export een betrouwbare bron van toekomstige economische groei in de Centraal-Aziatische landen wordt;
16. is verheugd over het recente besluit van de Raad door middel waarvan de Europese Investeringsbank toestemming heeft gekregen om de kredietfaciliteiten in Centraal-Azië uit te breiden, in samenwerking met de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling die in deze regio reeds zeer actief is;
17. verzoekt de Commissie en de Raad alle mogelijke acties te ondernemen om een beter gebruik van het Stelsel van Algemene Preferenties (SAP) door de landen van Centraal-Azië te bevorderen en om de ontwikkeling van de intraregionale handel te ondersteunen;
18. is van oordeel dat er dringend behoefte is aan betere en gunstiger visum- en douanestelsels om het investeringsklimaat te verbeteren en te zorgen voor nauwere economische en handelssamenwerking; is tevens van oordeel dat samenwerking op andere gebieden, zoals toerisme, een positieve uitwerking zal hebben op de mate waarin burgers de EU-waarden zijn toegedaan;
19. acht dat een grondige hervorming van het bank- en verzekeringswezen, de ontwikkeling van een efficiënt instrument voor microkrediet en een betere reglementering en bewaking van de bancaire activiteiten, waarmee de basis wordt gelegd voor een gefaseerde opening van de financiële markten van de landen in de regio, essentiële voorwaarden zijn voor hun economische ontwikkeling;
20. moedigt de landen in de regio aan de directe buitenlandse investeringen beter te beschermen, te investeren in de ontwikkeling en verbetering van de lokale, regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, in onderwijs en opleidingen en in sterke sociale welzijnsnetwerken als essentiële vereisten voor de ontwikkeling en stabilisering van economische activiteiten op regionaal niveau, en wetgeving uit te vaardigen waardoor in de nationale wetten de beste internationale praktijk wordt opgenomen ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), bedrijfsboekhouding en de publieke verantwoordingsplicht van bedrijven;
21. vraagt de landen in de regio alle passende acties te ondernemen teneinde de corruptie binnen het overheidsapparaat te bestrijden en een efficiëntere en transparantere werking van de douane te garanderen overeenkomstig de regels die zijn opgesteld door de

Werelddouane-organisatie;

22. verzoekt de Commissie en de Raad de landen in de regio gespecialiseerde technische ondersteuning op economisch en administratief gebied te bieden, mede in samenwerking met de regionale organisaties die zich bezighouden met Centraal-Aziatische economische vraagstukken, waarmee binnen dit kader de structuur van de lokale overheden kan worden verstevigd, er een efficiëntere en meer gevarieerde economische infrastructuur kan worden opgebouwd en de buitenlandse markten beter kunnen penetreren, met name de markt van de Europese Unie, met behulp van lokale producten; is van oordeel dat meer economische en handelssamenwerking met de EU politieke hervormingen in de afzonderlijke landen zal aanmoedigen;
23. acht het essentieel dat in de algehele beleidsaanpak ten aanzien van Centraal Azië de verschillen tussen de landen van het gebied wat betreft hun economisch ontwikkelingsniveau in aanmerking worden genomen; benadrukt de rol die landen met een zeer ontwikkelde economie, zoals Kazachstan, in het gebied spelen en de enorme voordelen die het versterken van de economische en handelsbetrekkingen met dat land kan opleveren, vooral ook voor de samenwerking met de hele regio;
24. verzoekt de Raad en de Commissie om het verzoek van Kazachstan om onderdeel uit mogen maken van de landen die profiteren van het Europees nabuurschapsbeleid (ENP) dat onlangs door de Europese Unie is ingesteld, aandachtig te bestuderen en om, meer in het algemeen, in het licht van het nieuwe geopolitieke kader en het belang van deze regio voor de EU, de mogelijkheid te evalueren van uitbreiding van het toepassingsgebied van het ENP;
25. is van mening dat handelsbetrekkingen altijd gezien moeten worden in het licht van de mensenrechtensituatie in deze landen.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	20.11.2007
Uitslag eindstemming	+ : 20 - : 4 0 : 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Graham Booth, Daniel Caspary, Françoise Castex, Christofer Fjellner, Eduard Raul Hellvig, Jacky Henin, Caroline Lucas, Marusya Ivanova Lyubcheva, Erika Mann, Helmuth Markov, David Martin, Georgios Papastamkos, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Tokia Saïfi, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Daniel Varela Suanzes-Carpegna, Corien Wortmann-Kool, Zbigniew Zaleski
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s)	Danutė Budreikaitė, Małgorzata Handzlik, Jan Tadeusz Masiel, Carl Schlyter
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	20.11.2007
Uitslag eindstemming	+: 20 -: 2 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	André Brie, Colm Burke, Bronisław Geremek, Ana Maria Gomes, Klaus Hänsch, Helmut Kuhne, Cem Özdemir, Justas Vincas Paleckis, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, Mirosław Mariusz Piotrowski, Samuli Pohjamo, Libor Rouček, Katrin Saks, Jacek Saryusz-Wolski, Marek Siwiec, Charles Tannock, Ari Vatanen, Josef Zieleniec
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s)	Giulietto Chiesa, Árpád Duka-Zólyomi, David Hammerstein, Milan Horáček, Marie Anne Isler Béguin, Gisela Kallenbach, Aloyzas Sakalas
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	